

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 11 (871)

2019 m. birželio 8 d.
Išėina šeštadieniais

XXV LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJOS SUVAŽIAVIMAS

2–3 p.

Romo Gurklio nuotr.

Gegužės 29 d. Vilniuje vyko XXV LSA suvažiavimas, kuriame naujuoju LSA prezidentu išrinktas Jonavos rajono meras Mindaugas Sinkevičius (antras iš dešinės) ir viceprezidentais (iš kairės) – Elektrėnų savivaldybės meras Kęstutis Vaitukaitis, Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas, Lazdijų rajono merė Ausma Miškinienė ir Palangos miesto savivaldybės meras Šarūnas Vaitkus

- MINDAUGAS SINKEVIČIUS: TURIME IEŠKOTI IR IEŠKOSIME MUS VIENIJANČIŲ POZICIJŲ** _____ 4 p.
- PAGRINDINIS SĖKMĖS VEIKSNYS – MŪSŲ SUSITELKIMAS.**
- RIČARDO MALINAUSKO PRANEŠIMAS, SKAITYTAS LSA SUVAŽIAVIMO DALYVIAMS** _____ 5–7 p.
- SAVIVALDYBĖS SKELBIA VASAROS SEZONĄ** _____ 20–23 p.

Redakcijos kolegija

Antanas ČERNECKIS

Rietavo savivaldybės meras

Nijolė DIRGINČIENĖ

Birštono savivaldybės merė

Gintautas GEGUŽINSKAS

Pasvalio rajono savivaldybės meras

Vytautas GRUBLIAUSKAS

Klaipėdos miesto savivaldybės meras

Alvydas KATINAS

Utenos rajono savivaldybės meras

Valerijus MAKŪNAS

Kauno rajono savivaldybės meras

Artūras MARGELIS

Lazdijų rajono savivaldybės tarybos narys

Zdzisław PALEVIČ

Šalčininkų rajono savivaldybės meras

Kęstutis TUBIS

Anyškčių rajono savivaldybės tarybos narys

Povilas ŽAGUNIS

Panevėžio rajono savivaldybės meras

Roma ŽAKAITIENĖ

Lietuvos savivaldybių asociacijos direktorė

Leidžia viešoji įstaiga

Savivaldybių žinios

Direktorė

Lina BELEVIČIENĖ

Atsakingasis redaktorius, fotokorespondentas

Romas GURKLYS

Stilistė-korektorė

Janina MALKENIENĖ

Facebook savzinios

leva CATALDO

cataldoieva@gmail.com

Kaštonų g. 4, LT-01107 Vilnius

Tel.: (8 5) 262 2083 / 262 0847

Faks. (8 5) 262 2083

El. p. info@savzinios.lt

savivaldybiu.zinios@gmail.com

Interneto svetainė www.lsa.lt

Facebook savzinios

...

Spausdina AB „Spauda“

Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,

www.spauda.com

Ofsetinė spauda, 4 sp. lankai

ISSN 1392-2467

Tiražas 1700 egz.

XXV LSA SUVAŽIAVIMAS

Balsuoja naujasis LSA prezidentas

Gegužės 29 d. Vilniuje vyko XXV Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) suvažiavimas, kuriame naujuoju LSA prezidentu išrinktas Jonavos rajono meras socialdemokratas Mindaugas Sinkevičius. Buvęs ūkio ministras M. Sinkevičius perėmė LSA vadovo kėdę iš Druskininkų mero Ričardo Malinausko.

„Dėkoju už man išreikštą pasitikėjimą, stengsiuos savo darbu ir veikla nenuvilti. Norėčiau padėkoti ilgamečiam LSA vadovui Ričardui Malinauskui už jo nuoširdų darbą, kuris turbūt kainavo daug sveikatos ir kantrybės“, – sakė M. Sinkevičius.

Suvažiavime savivaldos atstovai už jo kandidatūrą balsavo vienbalsiai ir vienas narys susilaikė.

„Savivaldybių asociacijos prezidentu buvau 16 metų. Man teko garbė vadovauti šiai asociacijai keturias kadencijas. Patirtis ne kartą įrodė, kad pagrindinis bendro darbo sėkmės veiksnys – tai mūsų susitelkimas. Visi mes esame skirtingų pažiūrų, priklausome skirtingoms partijoms ar komitetams, tačiau, gindami bendruosius savivaldybių interesus – gindami tai, kas rūpi mums ir savivaldybių gyventojams, sugebame stebėtinai susitelkti“, – susirinkusiesiems teigė R. Malinauskas.

Skaitydamas metinį pranešimą, Druskininkų meras pabrėžė, kad Lietuvos savivalda susiduria su įvairiais iššūkiais, tačiau savivaldos finansų stabilumas ir savivaldybių savarankiškumas – tai kertiniai dalykai, kurie vietos valdžią įgalina ir leidžia jai siekti savo tikslų.

„Pasirašydami atnaujintą dvišalio bendradarbiavimo sutartį, su ministru pirmininku sutarėme bendromis pastangomis siekti tvarių ekonominių ir socialinių pokyčių regionuose. Septynioliktąjį Vyriausybė savo programoje yra numaciusi spręsti svarbiausius savivaldybėms klausimus, todėl, turiu

pripažinti, tikėjomės kur kas aktyvesnių veiksmų savivaldos srityje ir daugiau teigiamų pokyčių. Deja, esminiai mūsų klausimai – nepakankamas savivaldybių finansavimas ir per menkas savivaldos savarankiškumas – ir šiandien išlieka aktualiausi“, – pabrėžė R. Malinauskas.

LSA suvažiavime vienbalsiai patvirtinti Lietuvos savivaldybių asociacijos ateinančių ketverių metų veiklos prioritetai – tai savivaldybių finansinio savarankiškumo stiprinimas, savivaldybių skolinimosi ribojimų mažinimas, teisės disponuoti valstybine žeme savivaldybėms suteikimas ir subalansuotas bei tvarus regionų ekonomikos augimas.

Renginyje išrinkti ir nauji LSA viceprezidentai. Jais tapo: Lazdijų rajono savivaldybės merė Ausma Miškinienė, Palangos miesto savivaldybės meras Šarūnas Vaitkus, Elektrėnų savivaldybės meras Kęstutis Vaitukaitis ir Akmenės rajono savivaldybės meras Vitalijus Mitrofanovas.

Suvažiavime dalyvavo 182 delegatai iš visų Lietuvos savivaldybių. Renginio svečiai – Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis, ministras pirmininkas Saulius Skvernelis, Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkė Guoda Burokienė ir komiteto nariai, Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas Andriejus Stancikas, ministrai, Vyriausybės atstovai ir kiti asmenys.

LSA vienija visas 60 Lietuvos savivaldybių. Asociacija sprendžia savivaldybių bendrąsias problemas, atstovauja joms šalies valdžios ir valdymo institucijose, užsienio valstybių savivaldybių ir kitose tarptautinėse organizacijose.

Parengė LSA patarėja viešiesiems ryšiams Ieva Jonilienė

LIETUVOS
SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA
GIMTADIENIŲ PROGA
NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA

SVEIKINAME

Vilkaviškio rajono savivaldybės merą **Algirdą Neiberką**
Kupiškio rajono savivaldybės merą **Dainių Bardauską**
Prienujų rajono savivaldybės merą **Alvydą Vaicekauską**

„Norėčiau padėkoti ilgamečiam LSA vadovui Ričardui Malinauskui už jo nuoširdų darbą, kuris turbūt kainavo daug sveikatos ir kantrybės“, – sakė M. Sinkevičius (kairėje)

LSA mandatų komisijos pirmininkas Radviliškio rajono meras Antanas Čeponas ir nariai Trakų rajono merė Edita Rudeliėnė ir Jurbarko rajono meras Skirmantas Mockevičius konstatavo, kad į XXV LSA suvažiavimą atvyko 182 atstovai iš visų 60 Lietuvos savivaldybių. Tarp delegatų 43 moterys. Socialdemokratų partijai atstovavo 41 delegatas, Tėvynės sąjungai-Lietuvos krikščionims demokratams – 41, visuomeniniams rinkimų komitetams – 32, Valstiečių ir žaliųjų sąjungai – 24, Liberalų sąjūdžiui – 19 deputatų, kitoms partijoms atstovavo gerokai mažiau deputatų

Balsuoja naujoji LSA taryba

LSA SUVAŽIAVIMAS PRIĖMĖ DU NUTARIMUS:

atsižvelgdamas į pastaraisiais metais nacionalinės valdžios priimtus savivaldybių savarankiškumą ir sprendimų priėmimo laisvę ribojančius sprendimus;

vadovaudamasis Europos Tarybos vietos ir regionų valdžių kongreso 2018 m. lapkričio 6 d. rekomendacijomis, kuriose siūloma: užtikrinti subsidiarumo principo taikymą praktikoje, pripažįstant savivaldybėms visiškas ir išskirtines teises; mažinti valstybinės valdžios institucijų kišimąsi į savivaldybių savarankiškųjų funkcijų vykdymą; pripažinti Lietuvos savivaldybių asociacijai teisę pateikti prašymą peržiūrėti administracinio teisės akto, pažeidžiančio vietos savivaldos teises, teisėtumą;

pažymėdamas, kad LR administracinių bylų teisenos įstatymo 112 straipsnio 1 dalis nesuteikia teisės Lietuvos savivaldybių asociacijai kreiptis į administracinį teismą dėl norminio administracinio akto atitikties įstatymams ar Vyriausybės norminiams teisės aktams,

n u t a r i a:

prašyti Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės papildyti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymą, suteikiant Lietuvos savivaldybių asociacijai teisę kreiptis į administracinį teismą prašant ištirti, ar norminis administracinis aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį teisės aktą.

Lietuvos savivaldybių asociacijos XXV suvažiavimas:

pabrėždamas tvaraus savivaldybių ekonominio vystymosi ir regionų netolygumų mažinimo, veiksmingos regioninės politikos įgyvendinimo, investicinės aplinkos gerinimo, kokybiškesnės gyvenamosios aplinkos sukūrimo ir paslaugų prieinamumo gyventojams svarbą;

siekdamas visapusiško ir nuoseklaus bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos Seimu ir Vyriausybe;

vadovaudamasis Europos Tarybos vietos ir regionų valdžių kongreso 2018 m. lapkričio 6 d. rekomendacijomis dėl vietos demokratijos Lietuvoje ir atsižvelgdamas į Nacionalinės pažangos programos tikslus ir uždavinius,

n u t a r i a patvirtinti šiuos Lietuvos savivaldybių asociacijos 2019–2022 metų veiklos prioritetus:

- 1. savivaldybių finansinio savarankiškumo stiprinimas;**
- 2. savivaldybių skolinimosi ribojimų mažinimas;**
- 3. teisės disponuoti valstybine žeme savivaldybėms suteikimas;**
- 4. subalansuotas ir tvarus regionų ekonomikos augimas.**

Posėdžio pirmininkas
Mindaugas Sinkevičius

MINDAUGAS SINKEVIČIUS: TURIME IEŠKOTI IR IEŠKOSIME MUS VIENIJANČIŲ POZICIJŲ

Gegužės 29 d. Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentu išrinktas Jonavos rajono meras Mindaugas Sinkevičius. Su juo ir kalbamės apie asociacijos veiklą, planus, savivaldos stiprinimo galimybes.

Gerbiamas presidente, sutikdamas kandidatuoti į LSA prezidentus, be abejo, jau turėjote susiformavęs nuomonę apie asociaciją. Jūsų manymu, ar pakankamai išnaudojama ši organizacija savivaldai stiprinti ir kokie pokyčiai jai būtų reikalingi?

Išankstinę teigiamą nuomonę apie asociaciją turėjau visada, nes sekiau jos veiklą. Gal ir esu subjektyvus, bet manau, kad anksčiau keturias kadencijas LSA vadovavęs Ričardas Malinauskas su asociacijos administracija nuveikė daug reikšmingų ir matomų darbų, kad savivalda valdžios koridoriuose būtų girdima, o savarankiškumas nebūtų apribotas: kartais matome tokias nacionalinės valdžios pastangas. Žinia, tobulumui ribų nėra, tad aš ir naujai suformuota komanda – viceprezidentai, LSA valdyba, LSA administracija – sieksime maksimalių pokyčių, dėsime visas pastangas, kad pradėti darbai būtų tęsiami ir būtų imtasi naujų veiklos barų.

Į kokius prioritetus, vadovaudamas asociacijai, orientuositės? Kodėl pasirinkote kaip tik tuos prioritetus?

Manau, kad LSA turi dar daugiau dėmesio skirti savivaldybių išdėstytoms pozicijoms ginti; turime aktyviai dalyvauti rengiant 2021–2030 m. Nacionalinę pažangos programą. Vienas prioritetų – savivaldos savarankiškumas. Europos Tarybos Vietos ir regionų valdžių kongresas atkreipė dėmesį į ribojamą Lietuvos savivaldybių savarankiškumą, jų sprendimų priėmimo laisvę. Geriausias to pavyzdys – ribojimai savivaldybėms sudaryti vidaus sandorius. Todėl tikrai sieksiu Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo, kad savivaldybės galėtų sudaryti vidaus sandorius.

LSA turėtų daugiau dėmesio skirti atstovavimo kompetencijoms stiprinti ir geresnei tarpusavio komunikacijai. Siekdama platesnės auditorijos informavimo, LSA turės plėtoti savo siunčiamos informacijos naudos gavėjų tinklus.

Taip pat vienas pagrindinių klausimų, rūpimas visoms savivaldybėms – finansai. Kaip žinote, Lietuvos savivaldybių įsiskolinimas sudaro vos 2 proc. BVP ir yra labai mažas. Todėl turime dėti visas pastangas, kad fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas būtų keičiamas savivaldybių skolinimosi naudai ir jos turėtų galimybes investuoti ir įgyvendinti ES 2021–2027 m. projektus.

Per suvažiavimą renkant asociacijos viceprezidentus, iškilo akivaizdi problema – trečdalis merų atstovauja visuomeniniams rinkimų komitetams, tačiau pagal asociacijos įstatus jie negali deleguoti savo viceprezidento. Gal ketinate inicijuoti įstatų koregavimą, ir ar tai leistų jau šioje kadencijoje išrinkti dar vieną viceprezidentą?

Viceprezidentai renkami ne partiniu principu: LSA įstatuose nėra parašyta, kad viceprezidentais turi būti partijų atstovai. Visuomeniniai komitetai galėjo iškelti ir tikrai turėti vieną iš savo atstovų viceprezidentu, tačiau LSA suvažiavimo metu jie nebuvo vieningi, kėlė kelis nepriklausomus kandidatus, todėl ir įvyko taip, kaip įvyko.

Priklausote Lietuvos socialdemokratų partijai, ar tai nebus kliūtis bendradarbiaujant su kitoms partijoms priklausančiais merais? Juolab kad nuolatos sukamės rinkimų maratone: pasibaigia vieni – prasideda kiti.

Merų priklausymas vienai ar kitai partijai tikrai netaps kliūtimi konstruktyviam bendravimui ir bendradarbiavimui.

Gal jau su viceprezidentais aptarėte artimiausią asociacijos veiklą? Kaip apibūdintumėte pirmuosius įspūdžius?

Su viceprezidentais po suvažiavimo dar nebuvo susitikę, tai padarysime birželio pabaigoje. Ir susitikime ne tik su jais, bet ir su LSA valdyba.

Šiek tiek apie kitus pirmuosius darbus, kurių ėmėtės...

LSA veikla neprasideda ir nesibaigia prezidento išrinkimu ar perrinkimu. Asociacija turi veikiančią administraciją, esu dėkingas, kad jos vadovė Roma Žakaitienė vykdo tęstines veiklas. Mano išrinkimas gal įneš naujų vėjų, bet, praėjus vos savaitei ar dviem po išrinkimo, dar negalima kalbėti apie nuveiktus konkrečius darbus.

Asociacijos nariai – skirtingų dydžių savivaldybės, o tai reiškia, kad ir įstatymai, tinkantys didelei savivaldybei, nelabai tinka mažai. Gal turite minčių, kaip apsaugoti skirtingų dydžių savivaldybių interesus?

Mano įsitikinimu, savivaldybių poziciją galėtų ginti ne tik LSA darbuotojai, bet ir aktyviausiai pastabas teikę atskirų sričių žinovai iš visų savivaldybių administracijų.

Norėčiau pacituoti Vilniaus miesto merą, kad LSA yra 60-ies savivaldybių asociacija, todėl mes turime ieškoti ir ieškosime mus

vienijančių pozicijų. Ten, kur nuomonės išsiskiria ar yra nesuderinamos – LSA neturėtų sau priskirti teisėjo vaidmens ar dar blogiau – pataikauti vienai grupei, taip vienus su kitais supriešinant. Todėl manau, kad LSA jėgos bus nukreiptos, formuojant bendrą visos savivaldos nuomonę, o ne atstovaujant tik dalies narių nuomonei.

Kalbant apie investicijų pritraukimą, nutylima, kad yra daugiau ir mažiau investuotojams patrauklių regionų. Galbūt ketinate imtis iniciatyvos, kad mažiau patraukliems regionams būtų taikoma ir patrauklesnė mokesstinė sistema?

Kaip pamenate, 2017 metais buvo pritarta Lietuvos regioninės politikos „Baltajai knygai“, tačiau iki šiol nėra patvirtintų šią strategiją įgyvendinančių dokumentų. Tad, norint įgyvendinti visas aprašytas nuostatas, reikia suderinti nacionalinio, regioninio lygio valdžios ir vietos savivaldos institucijų bei socialinių ir ekonominių partnerių veiksmus. Čia ypač svarbus LSA vaidmuo. Vadinasi, būtina spartinti regioninės politikos „Baltosios knygos“ įgyvendinimą numatančių dokumentų atsiradimą.

Savivaldybės susiduriate su dešimtmečiais besitęsiančiomis problemomis, kaip disponavimas valstybine žeme. Gal jau mąstėte, kaip paspartinti užsienėjų klausimų sprendimą?

Sieksiu, kad Nacionalinės žemės tarnybos žemėtvarkos planavimo ir valstybinės žemės disponavimo funkcijos būtų kuo greičiau perduotos savivaldybėms. Tai labai svarbu kalbant apie savivaldos savarankiškumą.

Gal jau spėjote iš arčiau susipažinti su LSA administracijos darbuotojais ir gal jau aptarėte jų veiklos perspektyvas? Kokius uždavinius iškelėte ar rengiatės iškelti asociacijos administracijai ir kokių pokyčių tikėtis savivaldybėms?

Keletą LSA administracijos darbuotojų jau pažįstu, žinoma, asociacijos vadovę, administracijos direktorę Romą Žakaitienę, su kitais darbuotojais susipažinsiu šią savaitę, aptarsime einamuosius darbus ir perspektyvas ateičiai.

Plėtojant asociacijos veiklą ko labiausiai laukiate iš savivaldybių?

Labiausiai laukiu ir tikiuosi aktyvesnio savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo. Šiuo metu skirtingų savivaldybių atskirų sričių specialistai tarpusavyje bendrauja tik savo iniciatyva, todėl atskirose srityse tos pačios veiklos organizuojamos ar problemos sprendžiamos skirtingai.

Kalbino Justė Brigė

PAGRINDINIS SĖKMĖS VEIKSNYS – MŪSŲ SUSITELKIMAS

Ričardo Malinausko pranešimas, skaitytas LSA suvažiavimo dalyviams

Šis XXV Lietuvos savivaldybių asociacijos suvažiavimas yra ypatingas. Visai neseniai įvykusiuose savivaldybių tarybų rinkimuose išrinkti visų šalies savivaldybių merai ir tarybų nariai.

Garbė pasveikinti naują mūsų komandą, naujus kolegas, savivaldą valdysiančius ateinančius ketverius metus. Džiaugiuosi, kad jau antrą kadenciją merai renkami turint tiesioginį žmonių palaikymą. Ilgamečiai mūsų argumentai pasiteisino, ir dabar jau galime teigti, kad tokie rinkimai užtikrina savivaldos stabilumą, o drauge ir kokybiškesnę savivaldybių darbą.

Jau ketvirtį amžiaus susivienijusi Lietuvos savivalda parodo, kad būtent vietos valdžia įkūnija glaudžiausią rinkėjų ir išrinktųjų ryšį. Kad, būdami arčiau gyventojų, geriausiai matome ir atliepiame jų poreikius. Per šiuos metus nuolat vykdėme dialogą su centrine valdžia ir tapome pagrindiniu Lietuvos savivaldybių balsu.

Asociacijos prezidentu buvau 16 metų. Man teko garbė vadovauti šiai asociacijai keturias kadencijas. Patirtis ne kartą įrodė, kad pagrindinis bendro sėkmės veiksnys – mūsų susitelkimas. Visi mes esame skirtingų pažiūrų, priklausome skirtingoms partijoms ar komitetams, tačiau, gindami bendrus savivaldybių interesus – gindami tai, kas rūpi mums ir savivaldybių gyventojams, sugebame stebėtinai susitelkti.

Per šiuos metus susidūrėme su įvairiais iššūkiais. Tačiau, manau, sutiksite, kad savivaldos finansų stabilumas ir savivaldybių savarankiškumas – tai kertiniai dalykai, kurie vietos valdžią įgalina ir leidžia jai siekti savo tikslų.

FINANSAI

Apžvelgus pastaruosius ketverius metus, finansų srityje galima matyti nemažai teigiamų pasikeitimų. Seime priimti mums palankūs, LSA siūlyti Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pakeitimai. Įstatyme pakeista Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo tvarka, pagal kurią prognozuojamą šio mokesčio augimą dalijasi valstybės ir savivaldybių biudžetai. Tokiu būdu savivaldybėms atsirado galimybė didinti iš šio mokesčio gaunamas pajamas. Nuo praėjusių metų atsisakyta valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijų savivaldybių biudžetams, o šių dotacijų fiksuotos sumos buvo pridėtos prie savivaldybėms tenkančio gyventojų pajamų mokesčio. Dėl to biudžetų pajamos padidėjo 38-ioms savivaldybėms. Atsižvelgus į asociacijos reikalavimus, nuo 2016 metų nebeatimamas į valstybės biudžeto pajamas ir neberibojamas savivaldybių biudžetams prognozuojamų savarankiškų pajamų augimas daugiau kaip 21 procentu. Tai pastebimai padidino savivaldybių motyvaciją auginti pajamas.

Seimas taip pat atsižvelgė į LSA tarybos argumentus dėl savivaldybių mokesčių pajamų prognozuojamo sumažėjimo kompensavimo. Nuo šių metų trejiems metams numatyta visiškai kompensuoti savivaldybės mokesčių pajamų prognozuojamą sumažėjimą. Taigi turime saugiklį, kuris garantuoja, kad nė vieni savivaldybei pajamos nemažės.

Ilgus metus siekėme, kad savivaldybės neatlygintinai naudotųsi registrų duomenimis. Džiaugiuosi, kad pagaliau buvome išgirsti ir nuo šių metų tai darome nemokamai.

Tačiau, nepaisant teigiamų pokyčių, vis dar lieka įtvirtinta nepalanki įstatyminė nuostata – savivaldybėms nėra visiškai kompensuojamos centrinės valdžios sprendimais nulemtos gyventojų pajamų mokesčio netektys. Pavyzdžiui, jeigu didinamas neapmokestinamas pajamų dydis, savivaldybės netenka šimtų milijonų eurų pajamų. Kartu savivaldybės praranda ir motyvaciją. Juk kam stengtis pritraukti investicijas ar skatinti verslą, jeigu, net esant geriems ekonominės veiklos rezultatams, tai mažai atsispindėtų savivaldybių biudžetuose. Todėl mūsų tikslas – pakeisti galiojančio Metodikos įstatymo formulę, pagal kurią apskaičiuojamas GPM netekčių kompensavimas savivaldybėms. Šiuo metu valstybės ir savivaldybių biudžetai nuostoliai dėl GPM mažinimo dalijasi per

pusę, tačiau, mūsų nuomone, tokia proporcija – neteisinga, nes visų savivaldybių savarankiški biudžetai yra apie šešis kartus mažesni už valstybės biudžetą. Todėl siūlome pakeisti formulę, kad valstybės biudžetui tektų 80 procentų GPM netekčių naštos, o savivaldybių biudžetams – 20 proc.

Dalyvaudami diskusijose su Seimu, Vyriausybe, siekiame kiek įmanoma padidinti savivaldybių skolinimosi galimybes, tačiau Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas vis dar liko nepajudintas. Lietuva – vienintelė Europos šalis, turinti tokius griežtus reikalavimus, kai savivaldybei leidžiama skolintis tik tokią sumą pinigų, kokią numato grąžinti einamaisiais metais. Dėl to ypač nepalankioje padėtyje atsידūrė daugelis mažųjų ir nedaug įsiskolinusių savivaldybių. Jeigu ir toliau galios minėta nuostata, ji labai stabdys regionų plėtrą. Atsižvelgdama į tai, asociacija šį klausimą pasiūlė svarstyti Vyriausybės ir Lietuvos savivaldybių asociacijos dvišalėje komisijoje.

Pasirašydami atnaujintą dvišalio bendradarbiavimo sutartį, su ministru pirmininku sutarėme bendromis pastangomis siekti tvarių ekonominių ir socialinių pokyčių regionuose. Septynioliktoji Vyriausybė savo programoje yra numaciusi spręsti svarbiausius savivaldybėms klausimus, todėl, turiu pripažinti, tikėjomės kur kas aktyvesnių veiksmų savivaldos srityje ir daugiau teigiamų pokyčių. Deja, esminiai mūsų klausimai – nepakankamas savivaldybių finansavimas ir per menkas savivaldos savarankiškumas – ir šiandien išlieka aktualiausi.

Rengiant naująją Viešųjų pirkimų įstatymo redakciją, LSA dėjo daug pastangų išsaugant vidaus sandorius. Tam tikrais atvejais tik sudarius vidaus sandorius savivaldybėse įmanoma užtikrinti viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumą, gerą kokybę ir prieinamumą. Pavyko pasiekti, kad tokie sandoriai liktų ir būtinais atvejais jie galėtų būti sudaromi. Tačiau manome, kad ateityje vis dėlto turėtų atsirasti aiškesnės ir konkretnės vidaus sandorių reglamentuojančios įstatyminės nuostatos.

ŽEMĖS DISPONAVIMO KLAUSIMAS

Vis dar neišspręstas lieka disponavimo valstybine žeme klausimas, kurį atkakliai keliamo ne vienus metus. Buvome gavę aiškų ministro pirmininko pažadą bent dalį disponavimo valstybine žeme funkcijų perduoti savivaldybėms. Tai numatyta ir Vyriausybės programoje. Deja, kol kas šis sprendimas stovi vietoje. Žadėta leisti savivaldybėms disponuoti valstybine žeme pabaigus žemės grąžinimą savininkams. Vertėtų atkreipti dėmesį, kad šiuo metu dauguma savivaldybių tai jau yra padariusios ir nebegauna iš gyventojų prašymų dėl žemės susigrąžinimo. Todėl Vyriausybė galėtų pabandyti leisti

laisvai disponuoti valstybine žeme kelioms bandomosioms savivaldybėms. Tikėtina, tai išjudintų investuotojų pritraukimą į regionus, naujų darbo vietų steigimą, taip pat ir kokybiškesnės gyvenamosios aplinkos kūrimą.

Pastovus asociacijos darbas yra derybos dėl įvairių savivaldybių funkcijų pertvarkymo ir tinkamo jų finansavimo. Džiugu, kad buvome išgirsti ir šiais metais perduotoms funkcijoms skiriama kur kas daugiau lėšų.

SOCIALINIAI KLAUSIMAI IR SVEIKATA

Dar nuo 2014 metų kovojome dėl finansavimo visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti. Pagaliau buvome išgirsti, ir šiais metais finansavimas buvo gerokai padidintas, o normatyvai sumažinti. Tai leis sveikatos priežiūros specialistams teikti kokybiškas ir prieinamas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Savivaldybės ne kartą įrodė, kad gali prisiimti atsakomybę ir geba ekonomiškai dirbti. Vienas tokių pavyzdžių – socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams skirstymas. 2015 metais tai buvo patikėta savivaldybėms. Ir šiandien jau galime drąsiai teigti, kad pateisinome mums suteiktą atsakomybę. Sugebėjome pasiekti, kad socialinę paramą gautų būtent tie asmenys, kuriems ji išties reikalinga. Nuo socialinių pašalpų likusias lėšas savivaldybės gali naudoti kur kas veiksmingiau – tai yra neįgaliesiems, beglobiams vaikams, socialinę riziką patiriantiems žmonėms, senyvo amžiaus žmonėms ir kitoms socialinėms reikmėms.

Jau ketvirti metai savivaldybės sėkmingai įgyvendina globos namų pertvarką. Džiaugiamės, kad galime matyti pasiektus rezultatus – uždaromi vaikų globos namai, vietoje jų teikiamos įvairios bendruomeninės paslaugos šeimoms ir vaikams.

Pastaraisiais metais pastebime pažangą socialinio būsto srityje. Savivaldybės sėkmingai pasinaudojo Europos struktūrinių fondų lėšomis ir įsigijo daugiau nei tūkstantį socialinių būstų. Dėl tinkamo asmenų identifikavimo net triskart sumažėjo šio būsto laukiančių žmonių eilės.

Taip pat pastaraisiais metais galime aiškiai matyti ir daugiabučių namų atnaujinimo rezultatus. Vertėtų prisiminti, kad tik įsitraukus savivaldybėms renovacijos procesas šalyje pajudėjo. Šiandien jau turime daugiau kaip 2000 atnaujintų daugiabučių namų.

ŠVIETIMAS

Per pastaruosius ketverius metus reikšmingų pokyčių įvyko ir švietimo srityje. Įvedus neformaliojo vaikų švietimo krepšelį, labai padidėjo būrelius lankančių vaikų skaičius. Tačiau iki šiol tam nėra stabilaus finansavimo šaltinio. LSA kelia šį klausimą, dėl to buvo kreiptasi į Seimą, Vyriausybę.

Nuo 2016 metų priešmokyklinis ugdymas

šalyje tapo privalomas. Asociacijos pastangomis dėl reikalingo savivaldybėms pasirengimo toks ugdymas įvestas metais vėliau nei planuota.

Pastebima, kad pastaraisiais metais išlaidos švietimui išaugo daugiau kaip 50 procentų, bet Lietuvos mokinių pasiekimai negerėja ir išlieka žemiau Europos Sąjungos vidurkio. Norėdamos išlaikyti nedideles mokyklas, savivaldybės turi prisidėti iš savo biudžeto. Manau, mums, mokyklų steigėjams, reikėtų pagalvoti, ar tikrai verta išlaikyti ištuštėjusias mokyklas ir kurti jungtines klases, kuriose užtikrinti mokymo kokybę yra išties sunku. Juolab kad svarstymų dėl tokių klasių panaikinimo vis dažniau išgirstame iš Seimo, Vyriausybės, taip pat ir iš Valstybės kontrolės.

Praėjusių metų rugsėjį keitėsi mokyklų finansavimo tvarka – įvestas klasės komplekto finansavimo principas ir etatinis mokytojų apmokėjimas. Pasikeitusi mokyklų finansavimo tvarka savivaldybėms davė daugiau savarankiškumo administruojant tam skirtas lėšas, tačiau išryškino ir įsisenėjusią problemą – lėšų trūkumą švietimo pagalbos specialistams. Didelėmis LSA pastangomis šiais metais švietimo pagalbai finansuoti buvo skirta per 10 mln. eurų ir taip iš dalies kompensuotas šių lėšų stygius. Tačiau ateityje toliau sieksime tinkamo ir stabilaus šios srities finansavimo.

Daug nerimo kėlė mokyklų ir kultūros įstaigų vadovų kadencijų įvedimo klausimai. Pavyko pasiekti, kad šių įstaigų labai gerai ir gerai dirbančių vadovų kadencijos būtų neribojamos.

REGIONAI

Visi žinome, kokia svarbi yra regionų kultūra, jos specifika ir kuo ji skiriasi nuo didžiųjų miestų ar nacionalinio lygio kultūros. LSA rūpesčiu nuo praėjusių metų regionuose pradėta įgyvendinti Tolygus kultūros plėtros programa. Sukurta dešimt regioninių kultūros tarybų, sudarytų iš savivaldybių ir kultūros srities ekspertų. Finansavimas regioniniams projektams padidėjo nuo 1,5 mln. iki 3 mln. eurų. 2014–2020 metų Europos Sąjungos finansavimo laikotarpiu pirmą kartą skirtos lėšos kultūros sričiai finansuoti, o šių lėšų panaudojimą sprendžia regionų plėtros tarybos.

Nuo 2018 metų buvo įvestas kultūros pasas, leidžiantis kiekvienam moksleiviui nemokamai lankyti kultūros paso renginius. Mokyklų steigėjai turi sudaryti sąlygas mokiniams nuvykti į pasirinktus renginius.

Džiugu, kad pastaraisiais metais buvo padidinti kultūros srities darbuotojų atlyginimai. Tikimės, kad didėjantis finansavimas leis jauniems specialistams įsitvirtinti regionuose ir kelti juose kultūros lygį.

Kalbant apie regionų plėtrą, LSA daugelį metų akcentavo, kad savivaldybių vaidmuo kuriant stipresnę regioninę lygmenį

IŠLIEKANČIOS PROBLEMOS:

- Nepakankamas finansavimas
- Per menkas savivaldos savarankiškumas
- Pasigendame konkretesnių vidaus sandorius reglamentuojančių įstatyminių nuostatų
- Neišspręstas valstybinės žemės disponavimo klausimas

yra minimalus. Kelerius metus nuosekliai ir atkakliai keliame darnios regionų plėtros klausimą, todėl dėjome daug vilčių į 2017 metų pabaigoje Vidaus reikalų ministerijos parengtą Lietuvos regioninės politikos „Baltąją knygą“. Deja, iki šiol vis dar nėra patvirtinti regionų politiką įgyvendinantys dokumentai. LSA jau ne kartą išdėstė savo poziciją dėl regionų plėtros: regionų plėtros tarybos turi būti visiškai atsakingos už regionų vystymą, jų ekonominį augimą ir socialinį patrauklumą. Taip pat siūlome, kad prie regionų plėtros tarybų atsirastų juridinio asmens statusą turinčios viešosios įstaigos. Joms būtų suteikiami finansiniai ištekliai, įgaliojimai ir kompetencijos. Tokia organizacinė struktūra, manome, galėtų užtikrinti regiono interesų derinimą, sprendimų priėmimą ir suteiktų „vadybinį kūną“ regionų plėtros taryboms. Tolygi regioninė plėtra vienareikšmiškai išlieka mūsų svarbiausiu uždaviniu ateityje, atliepian demografinius, ekonominius ir socialinius iššūkius.

Gyventojai ir jų skaičius – tai, žinoma, didžiausias regionų ir visos šalies turtas. Manoma, kad už Lietuvos ribų gyvena daugiau kaip milijonas lietuvių. Todėl džiaugiuosi, kad savivaldybėms pasiūlėme konkretų elektroninį įrankį, per kurį galima bendrauti ir nuolat palaikyti ryšį su diaspora. Prie nacionalinės valdžios ir užsienio lietuvių bendruomenių palaikymo sulaukusio projekto „Globalūs regionai“ jungiasi vis daugiau savivaldybių.

INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS

Pastaraisiais metais aktyviai dirbome skatindami elektroninių paslaugų naudojimą savivaldybėse. Rezultatą matome – šiandien

beveik visas savivaldybių teikiamas paslaugas galima užsakyti internetu. Kai kurių elektroniniu būdu užsakomų paslaugų skaičius per pastaruosius metus išaugo beveik aštuonis kartus.

Šiais metais asociacija surengė jau dešimtą kasmetinę konferenciją informacinių technologijų tema. Taip pat nuolat rengiame įvairius mokymus ir kitomis savivaldai aktualiomis temomis – viešųjų ryšių, kovos su korupcija, lyčių lygybės ir kitomis.

APLINKOSAUGA

Kalbant apie aplinkosaugos sritį galima teigti, kad pastarieji metai buvo ištisai sudėtingi. Džiaugiuosi, kad laimėjome pusantrų metų trukusią kovą su Aplinkos ministerija dėl savivaldybių dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese. Savivaldybės ir toliau turės teisę pasirinkti, kokią planuojamą ūkinę veiklą leisti vykdyti savo teritorijoje, atsižvelgiant į bendruomenės poreikius, teritorijos ypatumus ir numatytas investicijas.

Kitas visiems aktualus klausimas – vandentvarka. LSA aktyviai dalyvauja sprendžiant problemą, susijusią su pažeidimų tyrimais dėl nepasiektų stebėsenos rodiklių savivaldybėse, vykdomose Europos Sąjungos finansuotose vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo projektuose.

Nuo šių metų įsigaliojusi nauja šilumos energijos supirkimo iš nereguliuojamų, nepriklausomų, privataus kapitalo finansuojamų šilumos gamintojų tvarka diskriminuoja

savivaldybių valdomas centralizuoto šilumos tiekimo įmones. LSA siekia, kad būtų keičiama šilumos energijos supirkimo kainodara.

Aktyviai sprendžiami ir itin aktualūs pakuočių atliekų tvarkymo klausimai. Aplinkos ministerijai įdiegus elektroninę gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinę sistemą, su pakuočių atliekų surinkėjais – vežėjais neatsiskaityta už visus metus ir skolos siekė net per 1,5 milijono eurų. Džiaugiamės, kad didelėmis pastangomis savivaldybių ir kitų įmonių skolos gerokai sumažėjo. Sieksime iš esmės keisti pakuočių atliekų tvarkymo sistemą, pereinant prie vienos valstybinės organizacijos.

2017 metais savivaldybės pradėjo diegti naują komunalinę atliekų tvarkymo sistemą – dvinarę rinkliavą. Džiaugiuosi, kad Dvinarės rinkliavos taisyklės buvo pakoreguotos, atsižvelgiant į savivaldybių teiktas argumentuotas pastabas. Šiuo metu įstatymo projekte vėl siūloma nauja kainodara, kuriai nepritariame. Stengsimės, kad būtų stabdomi visi skuboti ir savivaldai nepriimtini atliekų tvarkymo sistemos pakeitimai.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Tarptautinių ryšių srityje svarbu paminėti, kad LSA tampa vis aktyvesne dalyve sprendžiant savivaldos klausimus Europos lygmeniu. Aktyviai dalyvaujame Regionų komiteto, Europos Tarybos Vietos ir regionų valdžių kongreso, Europos miestų ir regionų tarybos bei kitų svarbiausių Europos savivaldai organizacijų veiklose. Bendradarbiaujame

su beveik dvidešimčia įvairių pasaulio šalių savivaldybių asociacijų, įskaitant Kinijos, Azerbaidžano, Gruzijos asociacijas.

Prieš dvidešimt metų Lietuva ratifikavo Europos vietos savivaldos chartiją. Pernai jau trečią kartą Europos Tarybos Vietos ir regionų valdžių kongreso monitoringo grupė lankėsi Lietuvoje ir vertino, kaip Lietuvos valdžios institucijos laikosi šios chartijos reikalavimų. Parengtas įžvalgas ir rekomendacijas, ką reikėtų keisti, kongresas perdavė Vyriausybei. Tikimės, kad ekspertų išvados bus įvertintos ir Vyriausybė spręs aktualias savivaldai problemas.

Kongreso rekomendacijos, susijusios su savivaldybių finansavimu ir savarankiškumo didinimu, atsispindi ir mūsų strateginiuose ateinančių metų tiksluose. Siūlau suvažiavimo nutarimu įtvirtinti „Lietuvos savivaldybių asociacijos strateginius prioritetus 2019–2022 metams“.

Taip pat siūlau balsuoti ir dėl kito kongreso siūlymo – leisti LSA atstovauti savivaldybėms šalies administraciniuose teismuose.

Norėčiau nuoširdžiai padėkoti asociacijos komitetų ir valdybos nariams, visiems merams ir specialistams už nuoseklų darbą ir pastangas, stiprinant Lietuvos savivaldą. Tik jūsų dėka mūsų pozicijos tampa išgirstos.

Ateityje vietos ir centrinės valdžios dialoge, sprendžiant esmines šalies problemas, linkiu daugiau kompromisų, pasvertų sprendimų ir sutarimo. Nes juk visi mes siekiame to paties – mūsų šalies, o svarbiausia – jos žmonių gerovės.

VILNIUS: BEPRECEDENTĖ LIETUVOJE ADMINISTRACIJOS REFORMA

Vilniaus miesto savivaldybėje prasidėjo beprecedentė Lietuvoje visos administracijos reforma. Gegužės 29 d. sostinės taryba pritarė, kad savivaldybės administracija priartėtų prie geriausių ir moderniausių šiuo metu pasaulyje veikiančių viešojo valdymo modelių, o vilniečiams paslaugos būtų suteikiamos greičiau.

„Įvairiais sprendimais, duomenų atvėrimu, moderniais klientų aptarnavimo metodais jau kuris laikas sėkmingai triname atstumą tarp viešojo valdymo ir privataus sektoriaus. Priėmėme kardinalius sprendimus, kurie Vilniaus miesto savivaldybę pakeis iš esmės – sumažės biurokratija, pirmenybė bus teikiama ne vidiniams procesams, o greitesniam ir geresniam gyventojų aptarnavimui, neprikaištingam paslaugų teikimui. Tai ilgalais tikslas, kurį mes, neabejoju, pasieksime ir savo patirtimi galėsime pasidalyti su kitomis Lietuvos savivaldybėmis“, – sako administracijos direktorius Povilas Poderskis.

Pasak jo, šiam tikslui įgyvendinti atsisakoma dešimties struktūrinių padalinių – departamentų, nuo šiol didžiausias vienetas administracijoje tampa skyrius. „Po reformos visos paslaugos bus arčiau vilniečių, kurie yra mūsų pagrindiniai ir vieninteliai klientai“, – teigia P. Poderskis.

Skaičiuojama, kad nuo aukščiausio iki žemiausio administracijos darbuotojų lygio šiuo metu savivaldybėje veikia septyni laipteliai, po reformos jų lieka tik penki, be to, atsiranda reali galimybė iniciatyvoms ir idėjoms greičiau pasiekti reikalingus asmenis ir tokiu būdu sparčiau virsti realiais darbais.

Panaikinus departamentų lygmenį, administracijoje ir toliau veiks juos sudaręs 41 skyrius, kuriuos savo atliekamų funkcijų ir teikiamų paslaugų prasme galima suskirstyti į tris grupes: tiesiogiai paslaugas gyventojams ir miesto svečiams teikiantys skyriai, kaip švietimas, socialinės paslaugos; netiesiogiai paslaugas per miesto aplinką ir gerovę teikiantys skyriai, pavyzdžiui, infrastruktūros ar miesto plėtros skyriai. Galiausiai trečia grupė, kuri užtikrins sklandų administracijos veikimą – teisės grupė, personalo skyrius.

Administracijos darbuotojai reorganizacijos planą sutiko palankiai. „Šie pokyčiai aiškiau apibrėš skyrių vadovų atsakomybę, leis geriausiai išnaudoti jų stipriąsias puses ir kompetencijas. Taip pat turėsime galimybę sparčiau auginti naujus vadovus, kadangi turėsime 41 tiesioginį skyrių vadovą su didesne atsakomybe ir sprendimų priėmimo laisve“, – sako laikinai einanti Personalo departamento vadovės pareigas Lina Korziniėnė.

Savivaldybės atstovai pabrėžia, kad administracijos struktūros modernizavimas atliekamas sklandžiai ir draugišku darbuotojams būdu – visiems iš karto teikiami pasiūlymai toliau tęsti karjerą savivaldybėje ir tik tuomet analizuojami individualūs atvejai, kai darbuotojai tokių pasiūlymų nepriima. Iš beveik 800 pateiktų pasiūlymų toliau tęsti darbus tik keliolika kol kas nėra pateikę galutinio atsakymo arba jau yra pranešę, kad norės pasitraukti iš administracijos.

Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus inf.

KLAIPĖDAI PERDUOTOS MĖLYNOSIOS VĒLIAVOS

Pasitinkant vasarą Klaipėdos miestui oficialiai perduotos dvi mėlynosios vėliavos. Viena jų jau suplevėsovo II Melnragės, kita – I Smiltynės paplūdimyje. II Melnragės paplūdimys mėlynąją vėliava apdovanojamas antrus, o I Smiltynės – trečius metus iš eilės.

„Sveikinu kiekvieną su puikia žinia – Klaipėda sezonui pasirengusi, o Mėlynoji vėliava Smiltynėje ir Antrojoje Melnragėje – to įrodymas ir simbolis. Klaipėdiečius ir svečius pasitinkame ne tik puikiai sutvarkytu paplūdimiu, reikiama infrastruktūra, bet ir visiškai naujai atgimusia Pamario gatve, o gelbėtojai sezoną sutinka su atnaujintu technikos parku. Gelbėtojams linkiu, kad darbo būtų kuo mažiau, o poilsiautojų – kuo daugiau“, – sako Klaipėdos meras Vytautas Grubliauskas (**dešinėje**).

Mėlynosios vėliavos programą vykdo tarptautinis Aplinkosauginio švietimo fondas, koordinatoriai Lietuvoje – visuomeninė organizacija „Lietuvos žaliųjų judėjimas“.

Mėlynoji vėliava – tarptautinis paplūdimio kokybės ženklas, reiškiantis, kad čia yra viskas, ko reikia poilsiautojui – įrengta tinkama infrastruktūra, budi gelbėtojai, taip pat rūpinamasi švara ir aplinkosauga. Siekiant gauti šį, tik vienam sezonui suteikiamą apdovanojimą, būtina įgyvendinti tarptautinius vandens kokybės, aplinkosauginius, saugumo ir

paslaugų reikalavimus. Ar jų laikomasi, tikrina užsienio ir vietiniai inspektoriai. Jei randama trūkumų, vėliava turi būti nuleidžiama.

Klaipėdos paplūdimiai poilsiautojus pasitinka atsinaujinę ir bus dar draugiškesni neįgaliesiems ir šeimoms su vaikais. Daug dėmesio bus skiriama ir paplūdimių

švarai – kaip ir pernai, juose darbuosis smėlio valymo mašina. Gelbėtojai šį sezoną naudosis ir nuotoliniu būdu valdomu, lengvai bangas įveikiančiu gelbėjimo plaustu-robotu „Emily“, kuris itin reikalingas stengiantis kuo greičiau pasiekti skęstančiuosius.

Klaipėdos miesto savivaldybės inf.

Sostinėje – prie Žaliųjų ežerų, Balsio ežero paplūdimyje – sezonas atidarytas su koncertais, pramogomis ir visiškai atnaujintoje modernioje erdvėje. „Balsio ežero pakrantė ir paplūdimys visada vasaromis buvo traukos centras, tačiau trūko patogumų ir įvairių veiklų turiniam poilsiui prie vandens. Atnaujinus paplūdimio teritoriją ir pastačius naują gelbėjimo stotį, šį sezoną galime drąsiai pasakyti, kad dabar ši erdvė verta vadintis sostinės paplūdimiu. Kviečiu visus prie Žaliųjų ežerų – į aktyvaus laisvalaikio ir subalansuoto poilsio zoną, kuri maloniai nustebins. Iš viso mieste laukia devyni paplūdimiai, tad karštomis vasaros dienomis bus kur pasinerti į vėsą ir pramogą“, – kviečia sostinės meras Remigijus Šimašius (**nuotr.**).

VILNIUJE – MAUDYNĖS ATNAUJINTAME PABLŪDIMYJE

Visus darbus atliko UAB „Grinda“. „Kokybiškam ir patogiam vilniečių poilsiui sutvarkėme kiekvieną paplūdimio kampelį, papuošėme aplinką. Sukūrėme atskiras erdves, kuriose vienu metu gali ilsėtis, pramogauti ir sportuoti skirtingų pomėgių vasarotojai. Bene pirmieji Lietuvoje pasiūlėme poilsiautojams nemokamus stacionarius gultus. Rezultatas išties džiugina: didmiesčio viešajame paplūdimyje sukūrėme estetišką, patogią išskirtinę aplinką. Ir visa šia infrastruktūra poilsiautojai gali naudotis nemokamai“, – džiaugėsi bendrovės „Grinda“ direktorius Kęstutis Vaicekiūtis.

Nuo miesto centro miškais link Balsių driekiasi dviračių takas, vingiuojantis šalia kitų Žaliųjų ežerų grupės ežerėlių. Įrengus 16 naujų stovų, dviračių mėgėjai galės saugiai pastatyti savo transporto priemonės paplūdimio prieigose ir netrikdys kitų poilsiautojų ramybės.

Kokybiškam poilsiui svarbi ir higiena: gerokai poilsiautojus erzinsiu viešųjų tualetų stygiaus problema išspręsta pastačius biotualetus. Visa paplūdimio teritorija nuolat prižiūrima. Reguliariai atliekami smėlio ir vandens kokybės tyrimai.

Maudynių sezonas tęsis iki pat rugsėjo 15 d. Gera vasariška nuotaika lauks ir kituose sostinės paplūdimiuose: Valakampiuose, Žirmūnuose, prie Salotės, Tapelių ir Balžio ežerų. Čia tai pat atnaujintos tinklinio, futbolo, vaikų žaidimų aikštelės, keptuvų ir iškylių zonos. Poilsiautojų saugumu iki rugsėjo 15 d. rūpinsis 30 kvalifikuotų gelbėtojų.

Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus inf.

DU „VASAROS LIŪTAI 2019“ ĮTEIKTI ZARASIŠKIAMS

Petras Ivanovas

Zarasuose gyvuoja graži tradicija. Paskutinį gegužės savaitgalį vyksta vasaros sezono atidarymo šventė. Ir šį sykį „Zarasai – tarytum vasara!“ džiugino zarasiškius ir jų svečius. Šie atvažiavo ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio.

Zaraso ežero Didžiojoje saloje ir buvo šios nepakartojamos šventės centras. Jis ir šį sykį jaukiai priglaudė visus renginio dalyvius – gamtos, poezijos, dainos, šokio, muzikos, sporto, tautodailės meno entuziastus. Liūdėti šventės dalyviams neteko. Jie galėjo pasirinkti įvairaus turinio kultūros ir sporto renginius, kūrybinius užsiėmimus. Turtinga buvo ir koncertinė programa. Į vasaros sutiktuves atvyko tautinio ir kulinarijos paveldo, viešojo maitinimo, ne masinės gamybos prekių atstovai. Atsirado čia vietos ir ūkininkams. Visi drauge po kruopelytę įnešė savo sugebėjimus, išmintį ir fantaziją į šią šventę. Į šventės atidarymo iškilmes atvyko ir Zarasų rajono meras Nikolajus Gusevas. Jis džiaugėsi, kad Zarasų kraštas pasitinka poilsio sezoną dar labiau pagražėjęs, geriau pasiruošęs, kad zarasiškiai ir čia investuojantys verslininkai kasmet pasiekia gerų rezultatų ir ežerų kraštas tampa dar patrauklesnis.

Džiaugėsi zarasiškių rezultatais ir Lietuvos kurortų asociacijos vykdomoji direktorė Kristina Citvarienė. Ji paskelbė, kad kompetentingos žiuri, kurią sudarė Ekonomikos ir inovacijų, Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių industrijų, Lietuvos viešbučių ir restoranų, Lietuvos kaimo turizmo, Lietuvos marketingo asociacijos, VšĮ „Keliauk Lietuvoje“, sprendimu net du apdovanojimai „Vasaros liūtas“ paskirti Zarasų krašto bendrovėms. Rezultatas geras. Iš devynių prizų du atkeliauja į Zarasus. „Vasaros liūto 2019“ apdovanojimo „Tautinio paveldo puoselėtojas“ laimėtoju tapo „Šlyninkos vandens malūno bendruomenė“, o „Kultūros paveldo ambasadoriumi“ išrinktas UAB „Vasaknų dvaras“. Šlyninkos vandens malūno bendruomenė puoselėja geriausias tautinio paveldo tradicijas. Zarasuose viešintys turistai

Po apdovanojimų įteikimo (iš kairės) Zarasų rajono meras Nikolajus Gusevas, asociacijos „Šlyninkos vandens malūno bendruomenė“ vadovė Regina Veselienė, Lietuvos kurortų asociacijos vykdomoji direktorė Kristina Citvarienė, UAB „Vasaknų dvaras“ vadybininkė Agnė Šukštulytė-Pacevičė

visuomet keliauja į Šlyninkos vandens malūną ragauti „razavų“ blynų, dalyvauti edukacinėje programoje „Duonos kelias“ ar įsigyti ekologiškų miltų. Malūno bendruomenė, bendradarbiaudama su Zarasų rajono savivaldybės kultūros centru, organizuoja tautinio paveldo renginius – tai „Cibulinė“, „Sėlos muzikantai“, teminės-kalendorinės mugės. Šie išskirtiniai renginiai ir senojo vandens malūno aplinka skatina turizmą ir kuria geriausias kurortinės teritorijos tradicijas.

„Kultūros paveldo ambasadoriumi“ tapęs UAB „Vasaknų dvaras“ valdo valstybinės reikšmės kultūros paveldą – garsiosios LDK didikų Radvilų giminės Vasaknų dvarą, kurį pritaikė aktyviam poilsiniam turizmui. Čia organizuojamos konferencijos, rengiamos šeimos šventės ir pokyliai, vienu metu gali ilsėtis per 100 svečių, puiki virtuvė ir restoranai, gaminamas Vasaknų alus, rengiamos degustacijos, atkurtas dar XVIII a. veikęs bravoras, įrengti kambariai svečiams su puikiu vaizdu į Vasaknų ežerą, organizuojamos įvairios pramogos. UAB „Vasaknų dvaras“ kolektyvas bendradarbiauja su vietos bendruomenė – Dusetų seniūnijos ir parapijos santalka, Kultūros centru Dusetų dailės galerija, kartu organizuoja turistiniam sezonui skirtus renginius, puoselėja Lietuvos ir jos dvarų istoriją, garsindamas LDK didikų Radvilų, Pliaterių, Tiškevičių vardus, organizuoja veiklas, skirtas profesionalaus meno sklaidai.

K. Citvarienė ir meras N. Gusevas pasveikino prizininkus ir palinkėjo siekti naujų pergalių. Apdovanojimai ir gėlės įteiktos UAB „Vasaknų dvaras“ vadybininkei Agnei Šukštulytei-Pacevičei, asociacijos „Šlyninkos vandens malūno bendruomenė“ vadovams Reginei Veselienėi ir Stanislovui Sutkauskui.

BIRŠTONO GERBĖJAI IŠRINKO GARDŽIAUSIUS KURORTO PATIEKALUS

Eglė RAKAUSKAITĖ

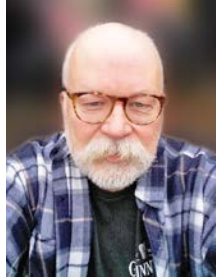
Gegužės mėnuo Birštone buvo dedikuotas gastronomijos naujovių pristatymui ir gardžiausio patiekalo rinkimams. Artėjant vasaros sezono pradžia, dauguma kurorto maitinimo vietų atnaujina savo valgiaraščius – tradiciškai buvo skelbiamas ir kulinarijos konkursas. Tačiau, kitaip nei iki šiol, šiemet konkursui pateiktus patiekalus vertino ne profesionali komisija, o patys kavinių ir restoranų lankytojai. Už patikusius patiekalus buvo galima balsuoti specialioje elektroninėje balsavimo sistemoje, dalytis atsiliepiamais

socialiniuose tinkluose. Kaip rodo balsavimo rezultatai, už savo favoritus balsavo ne tik lietuviai, bet ir svečiai iš užsienio šalių – Airijos, Italijos, Vokietijos, Švedijos, JAV, Jungtinių Arabų Emyratų, Tailando.

Suskaičiavus visus rezultatus, absoliučiu konkurso nugalėtoju tapo restorano „Old Town Grill“ ant žarijų keptos brandintos jautienos išpjovos patiekalas „Brandinta jautienos išpjova“, surinkęs 53 proc. balsų.

Restorano virtuvės šefas Mantas Rudžionis neslepia: „Geram restoranui vien tik gerų patalpų neužtenka. Reikia gerų puodų, talentingų rankų, kurios juos valdytų, ir neišblėstančios meilės, idėjų ir užsidegimo tam, ką darai.“ Tokia filosofija atsispindi daugelyje restorano

patiekalų. Šį vasaros sezoną Birštone veiks apie 30 maitinimo vietų – nuo lauko kavinių iki prabangių restoranų. Virtuvėms vadovaujantys šefai vieningai tvirtina, kad Birštone kokybiško maitinimo pasiūla kasmet didėja, restoranų valgiaraščius papildo ambicingos ir drąšios naujovės. Dauguma kavinių ir restoranų lankytojų nemažai keliauja, jų gastroturizmo patirtis labai didelė. Kulinarijos naujovės diktuoja lankytojų pageidavimai, geriausias tarptautinės patirtys, sezoninės virtuvės filosofija, taip pat ir ekologinės idėjos. Netrukus visos šių metų Birštono gastroturizmo naujovės nuguls į kasmetinį Birštono kulinarinį žemėlapi, kuris jau trečius metus iš eilės padeda atrasti naujus kurorto skonus.

PRIESAKAS ŠALIES PREZIDENTUI: „PRIIŠTI“ SAVIVALDYBES PRIE PINIGŲ

Arūnas BRAZAUSKAS

Gegužės 29-ąją įvykęs Lietuvos savivaldybių asociacijos XXV suvažiavimas sulaukė garbingų sveikinimų. Atvyko premjeras Saulius Skvernelis, Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis. Išrinktasis prezidentas Gitanas Nausėda, tikėkimės, irgi turės progą ne kartą susitikti su naujuoju Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) prezidentu, Jonavos rajono meru Mindaugu Sinkevičiumi.

Tiek valstybės, tiek LSA tradicijos palankios politiniams ilgaamžiams. Premjerai ir Seimo pirmininkai gali pasikeisti ir per vieną Seimo kadenciją. Juolab kad kitų metų spalį bus renkamas parlamentas. Užtat valstybės ir LSA vadovams tarnybinis bendravimas garantuotas bent iki 2023 m. pavasario, kai vyks savivaldybių tarybų rinkimai. Žvelgiant į buvusio LSA prezidento, Druskininkų savivaldybės mero Ričardo Malinausko keturias kadencijas (16 metų), neatmeskime galimybės, kad dabartinis LSA prezidentas M. Sinkevičius pasveikins ir kitą Lietuvos prezidentą, kai pasibaigs tikėtinas G. Nausėdos dešimtmetis.

SAVIVALDYBĖS – PERMAINŲ LAUKAS

Kadangi visuomenės ir žiniasklaidos dėmesys susitelkęs į viršūnes – Seimą, Vyriausybę, Prezidento instituciją, savivaldos sąrangos pasikeitimai tarsi lieka šešėlyje. Tačiau kaip tik dvi prezidentės Daliaus Grybauskaitės kadencijos (2009–2019 m.) savivaldybėms buvo reikšmingos dėl rinkimų tvarkos permainų. Nuo 2011 m. į savivaldybių tarybas renkami kandidatai ne vien pagal partijų sąrašus, bet ir save iškėlusieji. 2015 m. rinkimuose kandidatus į tarybas ir merus jau galėjo kelti visuomeniniai rinkimų komitetai, merai išrinkti tiesiogiai.

Vertindama 2019-ųjų savivaldybių tarybų rinkimų pirmąjį turą, prezidentė D. Grybauskaitė teigė, kad „absoliučioje daugumoje savivaldybių pirmą kartą tiesiogiai išrinkti merai nenuvylė žmonių – daugumą jų perrinkti arba su gerais rezultatais pateko į antrąjį turą“. Greta prezidentė pareiškė: „Nors rinkimų komitetai tapo patraukliu būdu partiškumo besikratančioms politikams, ateityje reikėtų labiau suvienodinti politinių partijų ir rinkimų komitetų konkuravimo sąlygas. Komitetai turėtų tapti formaliais, registruotomis organizacijomis su aiškia steigimo ir atskaitomybės tvarka“. Kaip tik visuomeniniai komitetai buvo šių savivaldos rinkimų čempionai – iš viso jie gavo 27 proc. balsų ir pralenkė sėkmingiausiai pasirodžiusią partiją Tėvynės sąjungą-Lietuvos krikščionis demokratus, kuri pelnė 16 proc. balsų.

Šių metų savivaldybių rinkimus komentavo ir G. Nausėda. Kovo mėn. atidavęs balsą jis pasakė, kad skiria daug dėmesio tam, kad „meras nebūtų pakibęs kaip balionas ir turėtų tam tikrą paramą taryboje, nes priešingu atveju gali būti visokių kliūčių, kurios

neleidžia greitai ir sklandžiai vykdyti darbų“. Tuokart G. Nausėda dėmesį tegalėjo skirti vien savo balsu, užtat artimiausią penkmetį prezidentas galės dėti pastangų, kad, vaizdžiai kalbant, priištų merus prie tarybų.

Kita vertus, kadangi mero rinkimų modelis supanašėjo su prezidento rinkimais, gal ir savivaldybės verta vesti prie to, kad kiekvienoje jų meras būtų ne vien darbų vykdytojas, bet ir tam tikrų politinių standartų garantas – kaip prezidentas valstybės mastu. „Oro baliono“ būvį įtvirtina ir išteklių nebuvimas. Siekiant merus „priišti“ prie tarybų, pastarąsias gal reikėtų „rišti“ prie finansų. G. Nausėdai galima palinkėti nepamiršti savo programos teiginių: „Regionams stiprinti siūloma sukurti savivaldybių finansinio motyvavimo modelį, pagal kurį savivaldybės savarankiškai spręstų dėl žemės, infrastruktūros, užimtumo bei gautų didesnę dalį nuo vietoje surinkto gyventojų pajamų mokesčio, sutaupytas lėšas skiriant gyventojų poreikiams.“

MODELIS YRA, BELIEKA ĮGYVENDINTI

Kadenciją baigęs LSA prezidentas R. Malinauskas savo pranešime suvažiavimui nušvietė, kaip reikėtų tobulinti esamą finansinį modelį. Pasak jo, „vis dar lieka įtvirtinta nepalanki įstatyminė nuostata – savivaldybėms nėra pilnai kompensuojamos centrinės valdžios sprendimais nulemtos gyventojų pajamų mokesčio netektys“. Antai didinant neapmokestinamų pajamų dydį, savivaldybės netenka šimtų milijonų eurų. Tuo pačiu savivaldybės praranda ir motyvaciją – kam stengtis pritraukti investicijas ar skatinti verslą, jeigu net esant geriems ekonominės veiklos rezultatams tai mažai atsispindėtų savivaldybių biudžetuose. R. Malinauskas nurodė tikslą: pakeisti galiojančią tvarką, pagal kurią apskaičiuojamas gyventojų pajamų mokesčio (GPM) netekčių kompensavimas savivaldybėms. Šiuo metu valstybės ir savivaldybių biudžetai nuostolius dėl GPM mažinimo dalijasi per pusę, tačiau, pasak R. Malinausko, tokia proporcija – neteisinga, nes visų savivaldybių savarankiški biudžetai yra apie šešis kartus mažesni už valstybės biudžetą. Todėl LSA siūlo pakeisti formulę, kad valstybės biudžetui tektų 80 proc. GPM netekčių naštos, o savivaldybių biudžetams – 20 proc. Greta to R. Malinauskas priminė, kad Lietuva – vienintelė Europos šalis turinti tokius griežtus reikalavimus, kai savivaldybei leidžiama skolintis tik tokią sumą pinigų, kokią numato gražinti einamaisiais metais.

Dėl to ypač nepalankioje padėtyje atsidadė daugelis mažųjų ir nedaug įsikolinusių savivaldybių. Jeigu ir toliau galios šita nuostata, tai labai stabdys regionų plėtrą.

Išrinktasis Lietuvos prezidentas deklaravo norą tobulinti savivaldybių finansavimo modelį, LSA pateikė konkrečius pasiūlymus. Belieka įjungti laikrodį ir stebėti, kaip greitai vyks permainos šioje srityje.

Pernai lapkritį LSA projektas „Globalūs regionai“ pelnė Vyriausybės apdovanojimą „Kryptis Lietuva“ pagal nominaciją „Už pagalbą sugrįžusiems integruotis Lietuvoje“. Išeivių grįžimo į tėvynę klausimą su savivaldybių atstovais pernai aptarė ir prezidentė D. Grybauskaitė. Žvelgiant į naujų šalies ir LSA vadovų ateities kadencijas, vertėtų atkreipti dėmesį į tai, kad emigrantai vos ne kasdien grįžta pinigėmis perlaidomis, nors fizinis grįžtančiųjų srautas nepersveria išvykstančiųjų. Šiokie tokie apytiksliai skaičiavimai. 2017 m. išėiviai pervedė į Lietuvą apie 1 mlrd. eurų. Tai prilygsta maždaug 60 tūkst. žmonių samdymui vieniems metams už vidutinį atlyginimą su visomis socialinėmis įmokomis. Kitas skaičius palyginimui: 2016 m. švietimui Lietuvoje išleista apie 1,5 mlrd. eurų. Bet išėiviai tiesiogiai nieko nesamdo, nefinansuoja švietimo. Jie siunčia pinigus giminiams. Ar tuos pinigų srautus būtų galima panaudoti geriau? Klausimą pirmiausia reikia suformuluoti, kad atsakytumei į tai teigiamai ar neigiamai.

